

Seat No. _____

HL-1901100201040801

B. A. (Sem.-IV) (CBCS) (WEF-2019)

Examination

April - 2023

Sanskrit : Paper-VIII : Elective-1

(મહાકાવ્ય : કાલિદાસકૃત - રઘુવંશ)

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

સૂચન / Instruction :

જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.

Figures to the right side indicate marks.

- ૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકોનું ભાષાંતર કરો : ૮
- 1 (A) Translate any **Two** of the following verses : 8
- (૧) સ્થિતઃ સ્થિતામુચ્ચલિતઃ પ્રયાતા નિષેદુષીમાનસબન્ધધીરઃ ।
જલાભિલાષી જલમાદદાનાં છાયેવ તાં ભૂપતિરન્વગચ્છત્ ॥
- (૨) શશામ વૃષ્ટયાપિ વિના દ્વાગ્નિરાસીદ્વિશેષા ફલપુષ્પવૃદ્ધિઃ ।
ઊનં ન સત્યેષ્યધિકો બબાધે તસ્મિન્વનં ગોપ્તરિ ગાહ્યને ॥
- (૩) સ પાટલાયાં ગતિ તસ્થિવાંસં ધનુર્ધરઃ કેસરિણં દદર્શ ।
અધિપત્યકાયામિવ ધાતુમય્યાં લોઘ્રદ્રુમં સાનુમતઃ પ્રફુલ્લમ્ ॥
- (૪) ઉત્તિષ્ઠ વત્સેત્યમૃતાયમાનં વયો નિશમ્યોત્થિતમુત્થિતઃ શન્ ।
દદર્શ રાજા જનનીમિવ સ્વાં ગામગ્રતઃ પ્રસ્ત્રવિણીં ન સિંહમ્ ॥
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સસંદર્ભ સમજાવો : ૬
- (B) Explain with reference any **Two** of the following : 6
- (૧) સ્વવીર્યગુપ્તા હિ મનોઃ પ્રસૂતિઃ ।
- (૨) શુશ્રાવ કુઞ્જેષુ યશઃ સ્વમુચ્ચૈરુદ્રિયમાનં વનદેવતાભિઃ ।
- (૩) યો હેમકુમ્ભસ્તનનિઃ સૃતાનાં સ્કન્દસ્ય માતુઃ પયસા રસજ્ઞઃ ।
- (૪) શસ્ત્રેણ રક્ષ્યં યદશક્યરક્ષં ન તદ્યશઃ શસ્ત્રભૃતાં ક્ષિણોતિ ।

- ૨ કાલિદાસની કૃતિઓ વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો. ૧૪
2 Write a detailed note on the work of Kalidas. 14

અથવા / OR

- ૨ કાલિદાસની કાવ્યશૈલીની વિશેષતાઓ સદૃષ્ટાંત સમજાવો. ૧૪
2 Explain the features of Kalidas's poetic style with examples. 14

- ૩ ‘નંદિની વરપ્રદાન’ પ્રસંગનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪
3 Evaluate the episode of ‘નંદિની વરપ્રદાન’ 14

અથવા / OR

- ૩ રઘુવંશના દ્વિતીયસર્ગનું રસદર્શન કરો. ૧૪
3 Critically appreciate the second सर्ग of the રઘુવંશમ્ । 14

- ૪ વસિષ્ઠ ઋષિનું પાત્રાલેખન કરો. ૧૪
4 Draw the character sketch of ‘વસિષ્ઠ ઋષિ’ 14

અથવા / OR

- ૪ દિલીપનું પાત્રાલેખન કરો. ૧૪
4 Draw the character sketch of દિલીપ. 14

- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
5 Write short note on any **Two** of the following : 14

- (૧) દિલીપ-સિંહ સંવાદ : ।
(૨) ‘રઘુવંશમ્’ શીર્ષક સમજાવો.
(2) Explain the title ‘રઘુવંશમ્’
(૩) કાલિદાસસ્ય જીવનમ્ ।
(૪) કાલિદાસસ્ય પ્રકૃતિનિરુપણમ્ ।